

Opinionsyttringen 1913.

Flygblad Nr 1.

Några skäl varför kvinnorna böra ha rösträtt.

Runt omkring oss i livet stå män och kvinnor tillsammans och arbeta tillsammans. I stort sett ha männen sitt arbete utom hemmet och kvinnorna sitt inom hemmet, men bådas är lika krävande, lika ansvarsfullt och lika nödvändigt.

Numera ha kvinnorna emellertid också ofta sitt arbete utom hemmet och måste arbeta under samma förhållanden som männen. *Kvinnan och arbetet.* Kvinnorna äro i stor utsträckning sysselsatta i fabriker, i butiker, på kontor, på banker, vid post och telegraf o. s. v. De äro lärarinnor vid högre och lägre skolor, de äro läkare och inneha befattningar vid universitet och högskolor. Då en kvinna har en sådan befattning utom hemmet, fordras av henne alldeles samma utbildning, alldeles samma arbete och alldeles samma ansvar som av mannen, men hon har i allmänhet mindre lön, varför hon måste utföra arbetet under mera tryckta förhållanden. Att hon måste göra det, beror på att kvinnorna ej ha något som helst politiskt inflytande och därför ej kunna inverka på arbetsförhållandena. Om kvinnorna därför vilja skaffa sig bättre villkor, måste de sträva efter politisk medborgarrätt.

Men det är ej endast arbetet som är lika för de män och kvinnor, *Kvinnan och skatterna.* som arbeta sida vid sida; kvinnorna få också betala skatt för sina inkomster fullt ut liksom männen. Att de, som betala skatt, även skola ha inflytande på bestämmandet av skatternas storlek och användning anses numera som en självklar sak i alla fria länder, och här i Sverige är »folkets rätt att sig själv beskatta» urgammal. Men detta gäller endast männen; man räknar då icke kvinnorna

med till folket. Alla Sveriges tusende och åter tusende självförsörjande kvinnor, som betala skatt till staten, äro utan något som helst inflytande på skatternas storlek och användning, då de sakna politiska rättigheter.

Äktenskaps-
lagstiftning-
gen.

Alla lagar som stiftas beröra naturligtvis i allmänhet kvinnorna likaväl som männen, men somliga av dem beröra kvinnorna alldeles särskilt; dit hör t. ex. äktenskapslagstiftningen. De äktenskapslagar, som nu gälla, giva bl. a. mannen ensam rätt över barnen och oinskränkt förvaltningsrätt över den gemensamma egendomen. Om också förmögenheten är ett arv efter hustruns släktingar, har mannen rätt att utan någon redovisning för hustrun, ja, utan hennes vetskap, använda den huru han vill, förslösa och förskingra den, så att hans familj kommer att lida nöd.

Och det trägna och oförtrutna arbete, som de flesta hustrur utföra i sina hem och som är så viktigt för hemmets ekonomi, det anses ej värt någonting, utan hustrun anses alltid *försörjd* av sin man. Om hon också arbetar mycket strängare än han, anses det ej att hon försörjer sig själv, ifall hon ej arbetar utom hemmet.

Nu skola äktenskapslagarna skrivas om, men kvinnorna kunna ej få något inflytande på de nya lagarna, såvida de ej få politisk medborgarrätt.

Andra lagar, som på det närmaste beröra kvinnan, äro de som angå hennes löne- och pensionsförhållanden.

Ålderdoms-
pensioner-
ringen.

Att kvinnornas löner genomgående äro lägre än männens för samma arbete är redan förut anmärkt, och nu har helt nyligen en kungl. kommitté — naturligtvis bestående uteslutande av män — framlagt ett förslag till ålderdomspensionering, där man föreslår, att män och kvinnor skulle bidra med alldeles lika stora belopp till pensionerna, men att männen skulle få avsevärt mera i pension. Männen avlönas bättre och äro starkare än kvinnorna, men deras pensioner skulle ökas därigenom att kvinnorna på sina lika stora bidrag, som de med sina mindre inkomster ha svårare att komma ut med, skulle få mindre pension. — Ett sådant förslag skulle naturligtvis aldrig kunnat framläggas, om kvinnorna haft politiska rättigheter, och det visar med en sorglig klarhet huru väl det behövs, att kvinnorna snarast möjligt sättas i stånd att själva bevaka sina intressen.

Nykterhets-
frågan.

Så ha vi en sådan sak som rusdryckslagstiftningen. Den, om något, angår väl kvinnorna på det allra närmaste. Huru mångtusende svenska kvinnor ha icke fått sina hem förstörda, sina män

och barn fördärvade genom rusdryckseländet? — Det finns väl ingen kvinna så tanklös, så oförstående inför detta namnlösa elände, att hon ej önskar att få vara med om att avhjälpa det. Men kvinnorna stå fullständigt maktlösa gentemot det, därför att de sakna politisk medborgarrätt. Först då kvinnan får rösträtt kan hon uträtta något i detta avseende, och att hon kommer att göra det visas av erfarenheten från de länder, där kvinnorna blivit politiskt myndiga.

Ty frågan om kvinnans politiska rösträtt och valbarhet är ej en fråga endast för vårt land. I Australien och i flera av Nordamerikas Förenta Stater ha kvinnorna sedan länge haft medborgarrätt, och man har här idel goda erfarenheter att påvisa. På de senare åren ha Finlands och Norges kvinnor också fått rösträtt, och i Danmark står väl denna fråga nu snart inför sin lösning. Då förhållandena i bildningsavseende o. d. i det stora hela äro lika i de nordiska länderna, och den svenska kvinnan aldrig visat sig stå lägre än de övriga nordiska kvinnorna, bör väl hon, lika väl som de, vara värd att tillerkännas politisk medborgarrätt.

Rösträttsfrågan i andra länder.

Då hon kräver detta är det ej endast därför, att hon behöver bevaka sina egna närmaste intressen. Hon vill därigenom även få tillfälle att gagna hela samhället. Att man verkligen anser, att kvinnorna ha förmåga att gagna samhället, visas därav, att man i stor utsträckning insatt kvinnor i de kommunala styrelserna. Så ha vi nu i Sverige 64 kvinnliga stadsfullmäktige, av vilka ej mindre än 16 ha direkt rösträtt till Första kammaren.

Kvinnorna i det kommunala.

Att en kvinna, som hedrats med uppdraget att representera sitt samhälle i stadens styrelse, ej skulle ha samma politiska rättigheter som vilken man som helst, är ju en fullständig orimlighet.

Också erkännes numera även av motståndare till kvinnorösträtten, att vi ha rätten på vår sida, då vi begära vår medborgarrätt, och de skäl man anför mot oss äro synnerligen svaga. Man kommer t. o. m. med en sådan invändning som att kvinnorna äro *alltför nyttiga* för att få rösträtt. Andra tala om att de äro *alltför många*. Att kvinnorna äro så många skulle ju möjligen vara ett skäl till att noga betänka saken, såvida de nya väljar-skarorna uteslutande tillhörde ett parti, och man således kunde befara, att den lugna samhällsutvecklingen skulle äventyras.

Några skäl emot.

Men kvinnorna äro ju fördelade på de olika partierna i ungefär samma proportion som männen, och då i vårt land alla poli-

Kvinnorösträtten och partierna

tiska val äro proportionella, finns det ej den ringaste fara för att kvinnorösträtten skulle komma att förrycka partiställningen. Detta har ju även bevisats av de utredningar som gjorts.

Ingen man behöver därför frukta, att det parti han tillhör skulle försvagas genom kvinnorösträtten.

*Kvinnornas
anslutning
till rösträtts-
kravet.* De svenska kvinnorna kunna sålunda enigt samla sig kring kravet på medborgarrätten. Alla kunna här hjälpa varandra utan hänsyn till parti eller klass.

De intressen, som härvid binda kvinnorna samman, äro ej partiintressen, utan intressen, som äro gemensamma för alla kvinnor — det är omsorgen om kvinnorna, om hemmet och om barnen. Det är önskan att få vara med om att arbeta för hela samhället.

I dessa dagar går det en maning ut till alla Sveriges kvinnor att starkt och enigt sluta sig samman, att runt om på land och i stad visa, att de vilja vara myndiga människor helt och fullt, visa att de vilja stå vid mannens sida, ej endast i arbetet för det lilla hemmet utan också för det stora.

Därför bör ingen kvinna tveka att skriva sitt namn på L. K. P. R:s opinionslistor för kvinnans rösträtt. Då hon skrivit sitt namn på en sådan lista har hon gjort något för det stora målet, då har hon ställt sig med i den stora skara, som arbetar för att kvinnorna skola få rätt att som fullmyndiga medborgare arbeta för sitt land.